

Αργυρώ Καρύμπακα: Η Τέχνη για τη ζωή

του Γεωργίου Η. Κόνδη

Ανάμεσα στους δημιουργούς των Τεχνών και των Γραμμάτων που κοσμούν με την παρουσία και το έργο τους την Αργολίδα, η εικαστικός Αργυρώ Καρύμπακα κατέχει εξέχουσα θέση. Ανήκει σ' εκείνους τους καλλιτέχνες που δεν ξεχνούν τους τόπους με τους οποίους συνδέθηκε ποικιλοτρόπως και επιστρέφει για να αποδώσει μια

σημαντική πλευρά του εαυτού της και να αφιερώσει ένα επίσης σημαντικό μέρος του έργου της. Στο Κιβέρι της Αργολίδας, σ' ένα κουκλίστικο σπίτι που τα παράθυρά του αποτελούν από μόνα τους πίνακες ζωγραφικής με τα γαλάζια νερά του αργολικού κόλπου να καδράρονται στα τζαμιλίκια τους, η Αργυρώ Καρύμπακα έστησε το νέο της εργαστήριο. Από εκεί, ακούγοντας τους ήχους της θάλασσας και του βουνού, σμιλεύει ένα κομμάτι μάρμαρο, δίνει μορφή σε μια ρίζα ελιάς, ζωγραφίζει ένα βότσαλο, φτιάχνει φεγγάρια και τα στέλνει νοητά στον Πύργο της Τήνου, στην Αίγινα και σε δεκάδες άλλα μέρη που γνώρισε, που αγάπησε, που έγιναν μέρος της προσωπικής της έμπνευσης και οδήγησαν τις αισθήσεις της στη δημιουργία.

Μεταξύ των ετών 1953-1957, η Αργυρώ σπούδασε γλυπτική στην ΑΣΚΤ της Αθήνας με δάσκαλο τον Μιχάλη Τόμπρο. Την ίδια περίοδο μαθαίνει αρχιτεκτονικό σχέδιο στο σχεδιαστήριο του Παύλου Πατρινού και την τέχνη τη τερακότας στο εργαστήριο του αγγειοπλάστη Γιάννη Δελαβίνια στο Μαρούσι.

Πρώτος δάσκαλός μου στη σχολή Α.Σ.Κ.Τ. ήταν ο Πάππης Τόμπρος, ένα ηρωικό ο μυχιόμο τόμπρος, που πείραζα με τον υπερωμένο χρόνο των σπουδών μου στο εργαστήριο του βουνό, με όρεξη να συνεχίσω τις σπουδές μου. Δεν λείπει ζεχνάει ποτέ, πάντοτε λείπει αναγερωτόν μου δοθεί εύμεγρο.

Σταδιακά η Αργυρώ διαμορφώνει έναν προσωπικό τρόπο να μεταδίδει ζωή στο έργο της κι εκείνο να την αντανakλά στον κόσμο. Ακολουθεί μια πορεία καλλιτεχνικής ωρίμανσης εξαιρετικής και αυτό αποτυπώνεται τόσο στα υλικά με τα οποία πειραματίζεται και χρησιμοποιεί, αλλά και στα ίδια τα έργα της. «Μια ποιητική πνοή», γράφει ο ποιητής Γιάννης Ρηγόπουλος, «τυλίγει τα έργα και εκπέμπεται από αυτά. Μια πλαστική έκφραση που είναι ταυτόχρονα πομπός που μεταδίδεται στις αισθήσεις και πομπός που εκπέμπει μηνύματα. ...Που έρχονται από πολύ μακριά... από τα όνειρα της παιδικής ηλικίας, από τις ιδεολογίες της εφηβείας, από τους σπαραγμούς της ώριμης ζωής...».

Εκτός από τα χρώματα στη ζωγραφική, η Αργυρώ Καρύμπακα εξελίσσει τεχνοτροπία και απεικόνιση σε μια αδιάκοπη αναζήτηση υλικών. Πανί, πηλός, τσιμέντο, γύψος, πέτρες, μάρμαρο, ξύλο, φύλλο χαλκού και μπρούντζου, αποτελούν τα βασικά υλικά με τα οποία δημιουργεί σε μια τέχνη που η ίδια την θέλει ανθρωποκεντρική. Μια τέχνη σε διαρκή επικοινωνία με τον άνθρωπο. «Η Τέχνη για τη ζωή» είναι ο χαρακτηριστικός τίτλος του ημερολογίου 2014 που φιλοτέχνησε για την Πολιτιστική Αργολική Πρόταση και αυτό αποτελεί την πυξίδα με την οποία δημιουργεί και αφιερώνει στις τοπικές κοινωνίες.

«Η πέτρα είναι το υλικό που μου πήγε πιο πολύ απ' όλα. Το 1969 πήγα σ' έναν φίλο που με κάλεσε στην Αίγινα. Αυτό ήταν. Έμεινα ως το 1990, ήτανε θησαυρός το νησί σε πέτρες. Τα πουριά μου δίνανε οικοδόμοι από κατεδαφίσεις σπιτιών γιατί δεν βγάζουνε πια άλλα. Τις ασπρόπετρες έβρισκα σε ένα νταμάρι στο Μεσαγρό, και τις μαυρόπετρες σε ένα ρέμα. Όλα αυτά τα χρόνια ήτανε το υλικό μου. Το αγάπησα με πάθος. Το κάθε είδος πέτρας είχε τα δικά του χαρακτηριστικά, έπρεπε πρώτα να το δοκιμάσεις σε μικρά κομμάτια, για να προχωρήσεις μετά... Στη Σύρα έκανα τα πυρίμαχα, σ' αυτή τη μαγική πόλη, που την ερωτεύτηκα, έκανα μια μεγάλη σειρά που τα είπα κυκλαδικά, γιατί σ' έναν εξοχικό δρόμο περπατούσε κάποιος αρκετά μακριά, τι μου θυμίζει, τι μου θυμίζει; Κυκλαδικό ειδώλιο. Αυτή τη σειρά δεν την έχω εκθέσει ποτέ».

Η Τέχνη για τη ζωή δεν είναι απλά ένας τίτλος για κάποια έκθεση. Είναι κυρίως τρόπος ζωής και ύπαρξης. Η Αργυρώ Καρύμπακα υπάρχει και χάνεται μέσα στον κόσμο. Έχοντας αφομοιώσει τη μεγάλη παράδοση της Ελληνικής Τέχνης από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας· έχοντας κρατήσει μέσα της τις διδαχές των μεγάλων δασκάλων που δίπλα τους έκανε τα πρώτα βήματα στην Τέχνη· έχοντας λουστεί στο φως του ήλιου, στο μπλε του ξάστερου ουρανού και το κατάλευκο του μάρμαρου και

των λαλαριών, η Αργυρώ μετουσιώνει το σύνολο των εικόνων και των εμπειριών της σε έργο τέχνης. Η ίδια θεωρεί τον εαυτό της τυχερό που γεννήθηκε σε τέτοιο μέρος και που «η φύση μου έδωσε το χάρισμα να κάνω τέχνη στο μέτρο που μπορώ...». Ταυτόχρονα, ακούει την καθημερινότητα σε κάποιο καφενείο, σημειώνει στο μυαλό και τις αισθήσεις της τα χρώματα μιας παραλίας κι ενός χωριού, αναζητά στους μαστόρους τα πρώτα γράμματα της τέχνης που υπηρετεί και με την ξεχωριστή απλότητα και ευγένεια που την διακρίνει λαξεύει στο υλικό της εκφράσεις και μορφές του Κόσμου καθώς τα ονειρεύεται.

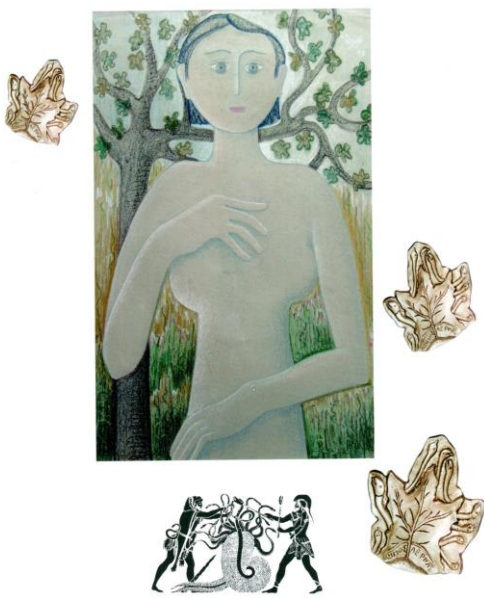

Κικιλαδίτι ο 'και Β' όψη, μάρμαρο Διονύσου, ύψος 20 εκ.

«Από χρόνια όμως ονειρευόμουν τα μάρμαρα.

Ήρθε λοιπόν η ώρα τους. Ο Χρήστος Κουτσογιάννης, μαρμαρογλύπτης στο Άργος, με έσπρωξε δίνοντάς μου κομματάκια για να δουλέψω. Τα κρατάς ή τα σηκώνεις με τα χέρια. Η επαφή είναι άμεση, περνάει σε όλο σου το σώμα. Με κυρίεψε σε τέτοιο βαθμό αυτή η αίσθηση, που έχασα την επαφή μου με τον υπόλοιπο κόσμο. Ξεκίνησα ψάχνοντας, νομίζω πως κάτι άρχισε να βγαίνει... Τον Αύγουστο του 2005 κάναμε μια έκθεση, ο Σύλλογος γλυπτών, στον Πύργο της Τήνου. Εκεί ανάμεσα στα μαρμαράδικα, στους μεγάλους καλλιτέχνες, ο Πύργος, ένα κατάσπρο λαλάρι που αργοκυλάει σαν κυκλαδίτικο τραγούδι μέσα στη ρεματιά. Με μάγεψε ολοκληρωτικά, γι' αυτό του αφιερώνω αυτή τη μικρή έκθεσή μου, κάτι λίγο γι' αυτό που πήρα».

Αργυρώ Καρύμπακα

ΔΗΜΟΣ ΛΕΡΝΑΣ
ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΛΕΡΝΑΣ ΑΠΟ 15 ΕΩΣ 29 ΜΑΪΟΥ 2010

Μέρος της δουλειάς αυτής εκτίθεται μαζί με πολλά άλλα έργα της στην έκθεση που διοργανώνει ο τότε Δήμος Λέρνας τον Μάιο 2010. Από τις ελάχιστες περιπτώσεις, δυστυχώς, όπου οι τοπικές ηγεσίες σκέπτονται να προβάλλουν και να τιμήσουν το έργο καταξιωμένων καλλιτεχνών που τιμούν με την παρουσία τους τις τοπικές κοινωνίες. Η έκθεση στο Δημαρχείο των Μύλων αποτέλεσε μια σημαντική προσφορά της Αργυρώς στις κοινωνίες αυτές καθώς επισημοποιούσε την «έξοδο» στην περιφέρεια προσθέτοντας σε μια μεγάλη σειρά εκθέσεων στο Λεωνίδιο, στα Ιωάννινα, στην Τήνο και αλλού. Από το 1957 όταν συμμετέχει στην πρώτη ομαδική έκθεση γλυπτών του Ζαπείου, μέχρι το 2014 όταν εκθέτει τα «Φεγγάρια» της στην αίθουσα της Πολιτιστικής Αργολικής Πρότασης στο Άργος, η Αργυρώ Καρύμπακα μετράει δεκάδες συμμετοχές σε ομαδικές και ατομικές εκθέσεις

στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ταυτόχρονα συμμετέχει σε εκδόσεις προσωπικές ή άλλες συνδυάζοντας τα σχέδια και τις δημιουργίες της με εκείνες άλλων καλλιτεχνών. Χαρακτηριστική είναι η συνεργασία της με τον Γιάννη Νεγρεπόντη όταν στην έκθεσή της με θέμα «Γυναίκες» εκείνος παρουσίασε μελοποιημένα ποιήματά του από τα «Φεμινιστικά». Ανάμεσα δε στις εκδόσεις της, εξαιρετική είναι εκείνη με τα «Ασπροκεντήματα κοφτά», κεντήματα στα οποία κατασταλάζει η παράδοση μιας καθημερινότητας χρόνων. Το πανί δεν είναι απλά ένα καινούριο υλικό για να εκφραστεί ο καλλιτέχνης, αλλά μια ολόκληρη διαδικασία που εμπεριέχει τις χιλιάδες ώρες γυναικείου εργόχειρου, τις ευαισθησίες και τις ποιότητες μιας εποχής όπου το έργο είχε την προσωπική σφραγίδα του δημιουργού του.

Ποιος ασχολείται σήμερα μ'αυτά; Το ερώτημα δεν είναι απλά ρητορικό. Είναι αντίθετα αμείλικτα δηλωτικό της σημερινής κρίσης που πάνω απ' όλα είναι πολιτισμική. Το 2006 σε μια συνέντευξη, η δημοσιογράφος της «Ελευθεροτυπίας» Ναυσικά Καραγιαννίδη γράφει με αφορμή την έκθεση της Αργυρώς που αφιερώνεται στον Πύργο της Τήνου:

«Ποιος ασχολείται τώρα με τον πολιτισμό;»
Μια «γλύπτρια των λέξεων» συναντά μια «ποιήτρια της πέτρας και του μαρμάρου». Η Κική Δημουλά, μέσα από το ποίημά της «Χαλκογραφία», περιγράφει την ποιητική πνοή που αναδύεται μέσα από τα έργα της γλύπτριας Αργυρώς Καρύμπακα. Η ζεστή, οικεία, απλή και αληθινή Αργυρώ είναι μια ποιήτρια που την καλεί η φύση αποζητώντας διάλογο μαζί της. Η γλύπτρια αφουγκράζεται την αθόρυβη, σιωπηλή φωνή τους, την οσμίζεται. Τη δαισιθάνεται με το βλέμμα και την αφή, αναδεικνύοντας και δίνοντας υπόσταση στη ζωή που κρύβουν μέσα τους.»

Ποιος ασχολείται με τον πολιτισμό σήμερα; Επαναλαμβάνω το ερώτημα. Απάντηση δίνει το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και η προσπάθεια της Προέδρου του Άλκηστις Κοντογιάννη να το καταστήσει κέντρο πολιτισμικής παραγωγής. Με την ευκαιρία αυτή επιζητώ να εκπληρώσω το χρέος τιμής που οφείλω, όπως και κάθε πολίτης, απέναντι στους δημιουργούς αυτού του τόπου. Με τα ελάχιστα που μπορώ να πω για το έργο και την παρουσία της Αργυρώς Καρύμπακα, της δημιουργικής αυτής γυναικείας μορφής που τιμά τον τόπο στον οποίο επέλεξε να αφιερώσει την ωριμότητα σκέψης και έργου.

Εκδόσεις :

1. Ασπροκεντήματα Κοφτά της Αργυρώς, Αθήνα, 1983
2. Γλυπτά σχέδια 1992-2001, Πινακοθήκη Ψυχάρη 36, Αθήνα.
3. Αργυρώ Καρύμπακα, Μικρή Αναδρομική, Νέμεσις (χορηγ.), Αθήνα, 2006.
4. Γυναίκες, Μουσών Χάριτες, Νομαρχία Πειραιά, Πολιτιστικός Επιμορφωτικός Οργανισμός, 2008.
5. Ημερολόγιο 2014, Πολιτιστική Αργολική Πρόταση, Αργος.

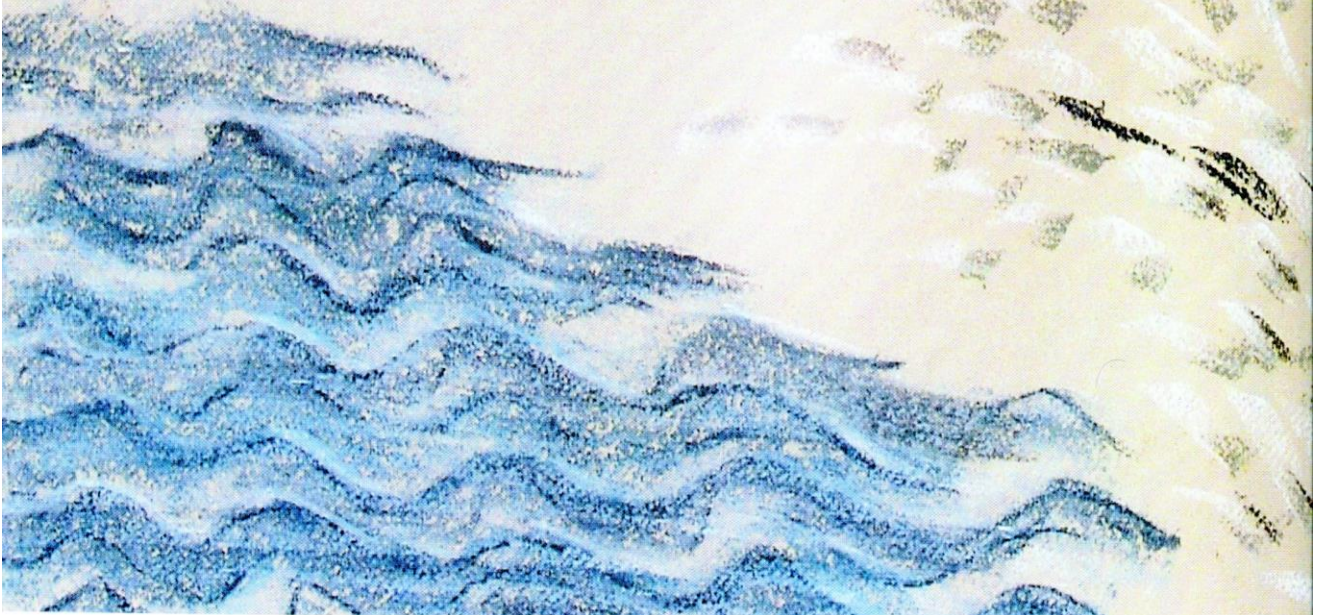

2016 : Η Αργυρώ στο ατελιέ της στο Κιβέρι

Από την Κική στην Αργυρώ:

«Χαλκογραφία», ποίημα της Κικής Δημουλά, αφιερωμένο στην Αργυρώ Καρύμπακα, από την ποιητική συλλογή της «Το λίγο του κόσμου» - εκδόσεις Νεφέλη.

Σε κάποιαν έκθεση, κυρία,
είχ' αγοράσει τα «Καράβια» σας,
με αρκετή απάθεια τότε για το θέμα
πλοίων, ιστίων και παν μέσον.
Η λεπτή τέχνη της ακινησίας τους,
αφηγημένης σε χαλκό, φούσκωνε τα πανιά της αφοβίας μου
κι η αλλαγμένη θάλασσα
στο χρώμα της φωτιάς που πρωτοκαίει,
του χαλκού όταν πυρώνει
απ' την τριβή της σύλληψής σας, με γέμιζε υγεία:
επιτέλους μια θάλασσα όχι γαλάζια.
Αυτά, πριν χρόνια.
Παραμέλησα τα καράβια σας
χρόνια σε κάποιο τοίχο,
λάσκα δεμένα
στην υπογραφή σας «Αργυρώ».
Αλλά τώρα, μετ' από τόσα χρόνια, Αργυρώ,
πες μου τι θα σου στοίχιζε
μια πρόβλεψη ανέμων;
Πάνω στη θάλασσα,
πίσω απ' τα καράβια,
έπρεπε να νάχεις χαράξει
και κάποιο γλυτωμό.
Αφού βούλιαξαν όλοι οι τρόποι
θα έφευγα με μια χαλκογραφία.

Δημοτικό Σχολείο Κιβερίου

Παρουσίαση 28 Μαρτίου 2016 της Αργυρώς Καρύμπακα

Τα παιδιά άκουσαν μια μικρή ιστορία για το φεγγάρι και τον άνθρωπο και την αναπαράσταση της σχέσης αυτής από την Τέχνη. Άκουσαν για τη λογοτεχνία και κυρίως για την παιδική λογοτεχνία, για τη μουσική και το τραγούδι σχετικά με το θέμα του Φεγγαριού. Η παρουσίαση έγινε από τον κ. Γεώργιο Κόνδη. Στη συνέχεια η Αργυρώ Καρύμπακα παρουσίασε στα παιδιά τους τρόπους με τους οποίους δουλεύει και τα παιδιά είχαν το χρόνο να σχεδιάσουν τα δικά τους φεγγάρια και να γράψουν το δικό τους κείμενο.

